

izhaja, izvzemil pondeljek, vsak dan po 10. L. nadstropje. Dopolniti se ne sprejemajo, rokopis se ne vrača. Štefan Godina. — Lastnik tiskarna Edinost, 1. tiskalnice. — 3 mesece L. 19.50, pol let L. 35.00, za inostranstvo mesečno 4 lire več. — Telefon 11-57.

Licejska knjižnica LJUBLJANA — Jugoslavija

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 centov, ostale, in zahvale, poslanice in vabila po L. 1. — Oglasi denarnih zavodov po L. 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, majnanj pa L. 2. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Armada nove Rusije

Odposlanstvo sovjetske Rusije je predlagalo takoj na prvi seji genovske konference, naj se sprejme v spored razpravljati vprašanje razorožitve. Od tega se evropska javnost s posebno vneto zanimanjem za sedanjo rusko armado, za njen sestav, njeno moč in njeno organizacijo. Za presojanje vojaškega položaja, ki je nastal po zmagi zaveznikov nad Nemčijo in po ruski revoluciji, je natančno poznavanje razmer, v katerih se nahaja toli imenovana »rdeča vojska«, neobhodno potrebno. Vseled tega se trudijo generalni štabi posameznih držav, da bi zbrali čim več podatkov in si ustvarili vsaj približno sliko o pravem položaju.

Osnovne vprašanje pri vsem tem je, kakšno moč bi predstavljala armada nove Rusije v slučaju splošne mobilizacije. Znanost je, da je največja enota v novi ruski armadi divizija. Vsaka pehotna divizija je sestavljena iz treh brigad in iz 15 baterij topništva. Divizijsko topništvo vsebuje tri oddelke poljskega topništva po tri baterije, tri baterije možnarjev in tri baterije težkih topov. Vsaka pehotna brigada šteje tri polke, vsak polk tri bataljone po tri čete. V bataljonu je poseben oddelek strojnic, ki predstavljajo pravzaprav nekako četrto četo v bataljonu. Poleg tega je v vsaki diviziji po en polk konjice, sestavljen iz štirih eskadronov, en bataljon ženijskih čet in en bataljon raznih drugih pomožnih čet. Skupaj šteje pehotna divizija v vojnem stanju 40.000 moč, med katerimi do 25.000 mož pehote.

Konjiške divizije ruske armade se nahajajo vedno v vojnem stanju ter štejejo v mirnem kakor v vojnem času vsaka po 9500 edincev in 9800 konj. Vse konjiške divizije pa niso se popolne. Na debelo se ceni, da šteje sedanja ruska armada v mirnem času 95 pehotnih brigad in 18 konjiških divizij. Po najnovejšem načrtu bi bilo v slučaju mobilizacije poklicanih pod orožje 12 letnikov (1890—1909), katerih vsak bi dal okoli 500.000 mož. V nekaterih obmejnih krajih pa bi se poklicalo še 9 starejših letnikov, t. j. vsi letniki od l. 1882. do 1901. Skupno število za vojni sposobnih in izvaženih mož se ceni na 6—7.000.000. Mobilizacija bi se po najnovejšem načrtu morala izvršiti na zapadni fronti v sedmih, na drugih frontah v devetih dnevih. V tem času bi morali biti rešervisti zbrani v svojih dopolnilnih okrajih, da se pošljejo v armado. Istočasno bi posamezni vojaški okraj mobilizirali nove enote, ki bi ne bile poslale v armado, temveč bi služile le kot zaloga za popolnjevanje izgub frontnih oddelkov. Po dovršenju koncentracije bi šla celokupna ruska armada v vojnem času 210 pehotnih brigad ali 70 divizij po tri brigade z 2.800.000 borci, 21 konjiških divizij z 200.000 sabljami in 1200 baterij topništva. Vsa frontna armada skupaj 3.000.000 mož.

KONFERENCA V GENOVI

Nemčija posredovala med zapadnimi državami in Rusijo? — Papeževa spomenica o zaščiti verskih pravic v Rusiji

GENOVA, 9. Francosko in angleško stališče nasproti Rusiji gresta še vedno popolnoma narazen. Komaj je podal Barthou časnikiarjem svoje izjave, poudarjajoč, da Francija zahteva od Rusije določen odgovor na zadnjo spomenico — katere Francija sicer ni podpisala — in opozarjajoč, da bo francoska delegacija v slučaju dvomnega odgovora zapustila konferenco, je zbral tudi Lloyd George časnikiarje okoli sebe in jim povedal, da Anglija ni tako nepopustljiva. Po Lloyd Georgejevem mnenju bodo Rusi odgovorili v sredo. Od vsebine tega odgovora — je izjavil Lloyd George — bo odvisen uspeh konference; ker če bo odgovor prišel o poštini vesti ruske delegacije in upravičeval upanje v možnost rešitve, se bodo zopet začela pogajanja, ki se bodo nadaljevala do dosege zaželenega sporazuma. Torej nikake zahteve po odgovoru z »da« ali »ne«, kakor je to označil Barthou. — Toda Lloyd George je naredil še korak dalje: stopil je v stik tudi z nemško delegacijo, katere je bila po objavi rapalske pogodbe izključena od razprav o ruskem vprašanju, da tudi z njeno pomočjo najde izhod iz sedanjega nejasnega položaja. Dogodek je sprico sedanjega položaja v Genovi zelo značilen. Nekateri hočejo celo videti v tem predznak angleško-nemškega sporazuma mimo Francije. Neki angleški list je celo te dni pisal, da je Lloyd George zagrozil Barthou v sobotnem pogovoru s to možnostjo. Seveda je Lloyd George to vest odločno zanikal v pogovoru z novinarji. Sklinal se je celo na Barthoua kot pričo, da je ta vest izmišljena. In Barthou je odgovoril s sledečim pismom:

»Moj dragi gospod Lloyd George, Vi se sklicujete na me kot pričo glede najinega sobotnega pogovora, ki je povzročil toliko komentov. Evo mojega odgovora: Vi mi niste izjavili, da je zveza med Anglijo in Francijo dokončana in niste mi tudi rekli, da Vas Vaši svetovalci silijo skleniti sporazuma z Nemčijo. Govorili ste mi o težkočah v odnosu med najinima državama, niste pa izrekli nikakršne besede, iz katere bi bilo razvidno, da nameravate

To bi bila moč armade nove Rusije po mnenju evropskih vojaških strokovnjakov. Kar se tiče človeškega materiala, se mnenja strinjajo, da je Rusija z njim zadostno preskrbljena. Resno pa se dvomi, da bi bila ruska armada zadostno preskrbljena z vojnimi materialom. Posebno francoski vojaški krogi računajo s tem, da Rusija nima dovolj topov za vseh 1200 baterij, ki bi se morale obrazovati v slučaju mobilizacije, da bi imele divizije navadno bojno moč. Še večji so dvomi glede aeroplanov, bojnih vozov (tankov) in avtomobilov. Najslabša stran ruske vojske organizacije pa so ruske železnice, ki se nahajajo v sedanjem hipu v precejšnjem razsulu. Na podlagi tega dejstva in gornjih predpostavk se sklepa, da bi Rusija le z veliko težavo mogla zbrati svoje bojne sile. Gotovo pa da je, da bi svoji ogromni armadi ne mogla dovažati živil. Skratka: ruska armada bi bila v sedanjem hipu sposobna kvečjemu za obrambno vojno, nikakor pa ne za kak napadalni pohod večjega obsega.

To mnenje je sicer izraženo v lepi in prepričevalni obliki, ima pa to napako, da se opira na predpostavke, ki jih ni mogoče overiti. Gotovo je le eno, da so namreč ruske železnice v zelo slabem stanju. Tudi sedanji gospodarski položaj Rusije podkrepljuje slične nazore o vrednosti ruske armade. Brez železnic in brez trdne gospodarske organizacije pa se na vojno sploh ne more misliti. Toda vseh teh nedostatkov se gotovo zaveda tudi ruski generalni štab. Dejstvo, da je skoraj vsa ruska armada zbrana dolž poljsko-romunske meje, dokazuje, da računajo Rusi že vnaprej z neprimkami, ki bi jih imeli v slučaju mobilizacije radi pomankljive organizacije svojih železnic. Posebno nalogo ima ob meji množična ruska konjica. S svojimi »izletki« bi znala uspešno ovirati in za nekaj časa celo onemogočiti vsako pravilno mobilizacijo v velikem delu Poljske in Rumunske. Isti krogi, ki smatrajo novo rusko armado le za nekaj bluf, Nemčijo trdovratno obtožujejo, da Rusijo tajno zalaga z vojnimi materialom. Skrbijo jih tudi dejstva, da se je izdelovanje orožja v Rusiji sami v zadnjih dveh letih podvojilo, in predvideva se, da se bo letos potrojilo. Vse take in podobne bojazni, ki se trdovratno ponavljajo po velikih evropskih listih, kažejo, da v resnici ne gre le za prazen strah, temveč da je pritisk ruske armade ob poljsko-romunski meji precej resen.

Trokijsko rožljanje s sabljo je kajpada izraz tudi pretirane bahavosti, toda sedanja ruska armada je kljub vsemu dragoceno sredstvo v rokah ruske diplomacije. Brez nje bi se Rusija najbrže ne pogajala danes z velikimi in zmagovalnimi zavezniki, a kot »enaka z enakimi« še prav gotovo ne!

prekiniti prijateljske vezi med najinima državama. Popolnoma zaupam v to potrebno zvezo. Podpisal Barthou.

Podobno pismo je pisal, kakor javljajo iz Pariza, tudi Poincaré angleškemu poslaniku v Parizu. Poincaré pravi v pismu, da Lloyd George ni pravilno razumel francoskega postopanja na konferenci v Genovi z ozirom na belgijski incident. Nikče v Franciji — izjavlja francoski ministrski predsednik — ni pozabil uslug, ki jih je naredila Anglija tekom vojne; Franciji ni šlo nikakor za izbero med dvema zaveznicoma; njen sklep ji je bil narekovan od načelnega vprašanja, in sicer od spoštovanja zasebne lastnine.

Kakor se vidi, spor med Francijo in Anglijo ni tako nedolžen, kakor bi se zdelo na prvi pogled.

Ruska delegacija, seveda, skuša izkoristiti to napetost med Anglijo in Francijo. Sporočila je agenciji »Stefani« poročilo, v katerem ugotavlja, da prerokujejo organi istih dveh držav polom konference v Genovi, katere so se postavile proti ruski delegaciji, ko si je ta v začetku konference dovolila izraziti mnenje, da je dejanska gospodarska obnovitev Evrope mogoča le, če se pospešijo rešitve vprašanja razorožitve. Oni isti dve državi — nadaljuje poročilo —, ki sta odklonili svojo solidarnost s predlagatelji spomenice glede določb o najvažnejši točki ruskega vprašanja, zahtevate sedaj brezpogojni sprejem te spomenice. Ti dve državi, ki sta se uprli proti temu, da bi prišla delegacija ruske zvezne republike na konferenco kot enakopravna z njunima delegacijama, sta prišli tudi tako daleč, da sta zagrozili s polomom konference, če se Rusija ne odreče gospodarski pogodbi, katero je sklenila z drugo državo. Sedaj pa ti dve državi zopet grozita s polomom konference s tem, da dajo značaj ultimatumu spomenici, ki so jo predložile Rusiji druge države mimo njih dveh. Ruska delegacija — zaključuje poročilo — ki je prišla v Genovo v spravi, vsem razpoložljiv, je vedno pripravljena vztrajati pri udajstvu načela vzajemnosti, ima še vedno namen, da doseže spravo,

Proglas petrografskega sovjeta

V podporo sovjetski delegaciji je izdal petrograjski sovjet proglas na vse delavstvo sveta, v katerem poziva posebno delavce, ki so člani II. Internacionalne, naj nastopijo za sklicanje mednarodnega kongresa vseh delavcev brez razlike političnih struj in naj branijo sovjetsko Rusijo proti novim zarotam. S posebno simpatijo se obrača proglas na nemške delavce. Petrograjski sovjet pravi, da bi hotela Lloyd George in Barthou, ki zahtevata, naj Rusija vrne kapitalistom njihovo premoženje, privedi do poloma konference. Proglas petrografskega sovjeta je, seveda, izdan v propagandne svrhe, se ne oзира preveč na dejanski položaj v Genovi in spravlja Barthoua in Lloyd Georgea v en kos.

Ker doslej napadi ruske delegacije na druge države, zastopane v Genovi, niso ostali brez odgovora, se pričakuje, da bo imel tudi ta zadnji napad za posledico odločen odgovor s strani Francije in Belgije. Na zadnji Čičerinov napad glede narodnih manjšin sta doslej odgovorili Jugoslavija in Rumunska. Danes pa je odgovorila tudi Japonska.

Japonski odgovor

Japonska delegacija sporoča agenciji »Stefani«: »Italijanski listi so objavili pismo, ki ga je poslal g. Čičerin dne 30. aprila g. Schanzerju in v katerem se je govorilo o uduševanju uporov v Georgiji s strani sovjetske vojske. V tem pismu govori g. Čičerin o zasedbi dela ozemlja republike na skrajnem vzhodu s strani Japonske. G. Čičerin se izraža tako-le: Ta zasedba je omogočila in vzpodbudila zbiranje oboroženih protirevolucionarnih čet, ki jih je morala vzhodna republika razgnati z orožjem. Se danes, ko so bile te tolpe končno razpršene, traja japonska zasedba. Japonska pošilja na skrajni vzhod sveže čete in pripravljala brezdvomno nove napade tolp, kar bo imelo za neizogibno posledico nove vojaške operacije.

Ne sme se pozabiti — nadaljuje japonsko poročilo — da je bil japonski vojaški pohod v Sibirijo podvzet sporazumno s zaveznicami v svrhu pomoči čehoslovanskim četam, ki so hotele priti skozi Sibirijo v Vladivostok, odkoder so se nameravale odpraviti v domovino. Na poti so zadele ob odpor boljševiških tolp, organiziranih in vodjenih od nemških ujetnikov. Ko je bila povrnitev čehoslovanskih čet v domovino zagotovljena, ni bilo tokijski vladi mogoče takoj umakniti svoje vojske sprico zmešnjav v Sibiriji. Tokijska vlada je morala ščititi mnogobrojne japonske podanike, ki so se bili nastanili v Sibiriji in ki so bili vsled izgrediv izpostavljeni hudim nevarnostim toliko glede njihove osebne varnosti, kolikor glede varnosti njihovih imetja. Pozneje, l. 1920, je prišlo v Nikolajevskem do znanih izgrediv, tekom katerih je bilo po okrutnem trpinčenju ubitih več kot 700 Japancev, med njimi tudi akreditirani konzul s svojo družino in konzularnim osebjem. Japonska vlada ni mogla umakniti svoje vojske, ne da bi dobila dolgotrajna izjodačenja in jamstva za bodočnost, ker nobena država ne more ostati križem rok sprico takega izzivanja. Japonska vlada pa se je, da kolikor mogoče doprineše k vzpostavitvi rednega stanja, vedno kazala pripravljenost začeti pogajanja s kakršnokoli dejansko vlado, katere ugled bi bil zagotovljen, da doseže dolgotrajno odškodnino za povzročeno škodo njenim poddanikom in za zadoščenje zaradi žaljenja državne časti tekom incidentov v Nikolajevsku. Tokijska vlada je začela v ta namen pogajanja z republiko skrajnega vzhoda Čiti. Pogajanja so se vršila v Dairontu 6 mesecev. Tekom pogajanj je japonska vlada vključila v nepopustljivem vedenju zastopnikov čake vlade delala vse mogoče, da bi dosegla sporazum. Konferenca je bila prekinjena, ker so zastopniki čitske vlade predložili nesprejemljive pogoje, katere jim je najbrže narekovala moskovska vlada. Če bi bila moskovska vlada želela hitro izprazniti Sibirijo s strani japonskih čet, bi bilo boljše, če bi bila svetovala čitski vladi, da pospeši delovanje konference, namesto da je ovira z neprimernim posredovanjem. Odveč bi bilo ponavljati, da japonska vlada nima nikakor namena izkoristiti žalostno stanje, v katerem se sedaj nahaja Rusija, v osvobodilne in egoistične namene. Japonska vlada je nasprotno trdno odločena spoštovati celokupnost in suverenost Rusije na podlagi načela odprtih vrat in enakopravnosti vseh držav, v kolikor gre za trgovino in industrijo.

Končno je g. Čičerin, prevzemajoč vlogo zaščitnika manjšin in takozvano potlačenih plemen, omenil med potlačenimi narodi v Indiji, Egiptu, Tripolisu in Tunisu tudi prebivalstvo Koreje. Vprašanje političnega reda na Koreji je v očeh Japonske le notranje vprašanje, v katero se sovjetska vlada po kanekskih sklepkih nikakor ni upravičena vtikati, kakor se tudi Japonska nima pravice vtikati v sedanji red v Rusiji, pod katerim sovjetska vlada, ki predstavlja le manjšino naroda, vendar še vedno okrutno izvršuje politični program, ki je v nasprotju s koristmi nesrečne večine ruskega naroda.

Pričakuje ruski odgovor na zadnjo spomenico, se medtem še vedno razpravlja o vprašanju ruskega petroleja, posebno z ozirom na tozadevno stališče Zedinjenih držav. Agencija »Stefani« je izdala o tem vprašanju poročilo, očitno narekavano

od ameriškega poslanstva. Pogovori, ki jih je imel ameriški poslanik Child v Genovi z italijanskimi, angleškimi, nemškimi in francoskimi delegati, so imeli — pravi poročilo — samo informativen značaj. Govorilo se je tudi — nadaljuje poročilo — o udeležbi Zedinjenih držav pri mednarodnih finančnih sestankih izven Genove, toda ti sestanki nimajo nič opraviti z mislijo g. Childa. V Parizu n. pr. so posebne komisije za gospodarska vprašanja, kakor so tudi nekateri ameriški privatni bankirji, ki lahko sodelujejo pri evropskih podjetjih. Kar se tiče vprašanja petroleja, se je postavila Amerika na to-le stališče: ona ima pravico in dolžnost ščititi v Rusiji in drugod svoje državljane, katerih lastnina ali koristi so ogrožene. Toda Zedinjene države ne bodo nikdar pristale na to, da se udeležbi kak mednarodni načrt, ki bi ne upošteval načela odprtih vrat za vse in v katerem bi ne bila priznana enaka pravica za vse.

Papeževa spomenica

Drug važen dogodek je, da so dobili davi zastopniki držav, ki so v diplomatskih stikih s sv. stolico, besedilo nedavnega papeževega pisma o konferenci kardinalu Gaspariju in poleg pisma to-le spomenico:

»V pismu, ki ga je sv. oče poslal dne 29. aprila presvitemu kardinalu državnemu tajniku, je bil ta pooblaščen, da sporoči državam, s katerimi je sv. stolica v diplomatskih stikih, voščila sv. stolice za srečen izid genovske konference, posebno v kolikor gre za ruski narod. Ker razmere ne dovoljujejo, da bi se naslovilo omenjeno besedilo vsaki državni pisarni potom rednih papeževih akreditiranih zastopnikov pri raznih državah, porablja sv. stolica prisotnost delegatov držav v Genovi, s katerimi je v diplomatskih stikih, da jim izroči omenjeno besedilo izravno in da opozori njih in potom njih konference na nekatera posebno važna vprašanja. V zgodovinskem času, ko gre za priustitev Rusije v družbo kulturnih narodov, želi sv. stolica, da se zaščitijo v Rusiji verski interesi, ki so podlaga vsaki pravi kulturi. Vseled tega prosi sv. stolica, da se zelo določno vključijo v dogovor, ki bo sklenjen med državami, zastopanimi v Genovi, te tri določbe: 1. V Rusiji se zajamči popolna svoboda vesti za vse, ruske in tuje državljane; 2. zajamči se tudi zasebno in javno opravljanje verskih dolžnosti in obredov (ta določba je v skladu z izjavami, ki jih je podal v Genovi ruski delegat g. Čičerin); 3. nepremičnine, ki so pripadale ali še pripadajo kakršnikoli verski konfesiji, se ji bodo vrstile in se bodo spoštovale.

Posmo in memorandum sta pisana v francoskem jeziku. Pospremljena sta bila z vizitko mons. Giuseppe Pizzardija, namestnika v drž. pisarni sv. stolice.

Parlament. — Dogodki 1. maja v Padovi in Megliadinu. — Nesreča v Coratu

RIM, 9. Na interpelacijo socialističnega Pambianca o dogodkih 1. maja v Padovi in Megliadinu je podtajnik za notranje zadeve Casertano odgovoril, da niso bili dogodki v Padovi bogve kako težki, dočim so pa imeli izgrediv v Megliadinu, povzročeni po napadu na nekega bivšega socialističnega župana, resen značaj. Tam je bil ubit en fašist, dva sta pa bila težko ranjena. Oblastvo — je dejal Casertano — je tu kakor vedno in povsod napravilo svojo dolžnost ter storilce izročilo sodniji. Kar se tiče orožnikov, je vlada zahtevala pojasnila, kako je prišlo do tega, da so se zbrali ljudje iz raznih krajev kljub prepovedi.

S tem odgovorom socialisti nikakor niso bili zadoščeni. Očitno so vladi, da razpoložljiva samo okrožnice, dočim ji manjka energija, da bi nekaj ukrenila. Proti temu očitku je postavil Casertano znatno precejšnji argument, češ, kaj pa bi ti naredil, ko bi bil na mojem mestu. Očitno je, da so oblastva pristranska ter da ne vrše svoje dolžnosti, ja zavrnili Casertano sklicujoč se na to, da so ubijalci in ranilci fašistov v Megliadinu že izročeni sodnemu oblastvu, na katerega izrek je treba čakati. To so mu vsi verjeli. Pri tej priliki pa se je poslanec Tonello jako nelaskavo izrazil o italijanskih sodnikih. Rekel je: »Sodniki v Italiji so hudodelci!« To je izzvalo protest, zlasti s strani predsednika.

Nato prečita socialist Vella interpelacijo glede katastrofe v Coratu. Vella obžaluje neaktivnost vlade vprico večje nesreče. Govornik poudarja, da je mnogo ljudi brez strehe. Velli je odgovoril minister za javna dela Riccia; opravičeval je vlado, češ, da je vse ukrenila, kar je bilo v njeni moči, ter da bo vse storila, da ublaži bedo.

Velika nesreča v Coratu

BARI, 9. V mestu Coratu se je usulo mnogo poslopj. Udril se je usad, ker je bila površina zemlje iz doslej še ne popolnoma točno ugotovljenih razlogov izpodkopana. Mnogo poslopj je v nevarnosti, da se uderejo. Stanovanci so jih morali zapustiti ter se zateči v barake, katerih pa je do sedaj še premalo postavljenih, da bi mogli dobiti vsi prostora, tako da mnogo ljudi prenočuje pod milim nebom. Pričela so se vsa potrebna dela, da se katastrofa zajezi, kajti hiše le naprej padajo.

Svečana otvoritev zasedanja Mednarodnega poljedelstvenega zavoda

RIM, 9. Včeraj se je v navzočnosti kralja svečano otvorilo šesto občno zasedanje Mednarodnega poljedelstvenega zavoda.

Navzoči so bili razni ministri, senatorji in drugi dostojanstveniki kakor tudi poslalniki Anglije, Belgije in Brazilije ter vsi zastopniki delegacij in mnogo gospe.

Dijaška zastopstva v vodstvu visokih šol RIM, 9. Minister za javni pouk Anile je predložil vrhovnemu svetu za javni pouk načrt zakona, po katerem bi bili dijaki zastopani v vodstvu visokih šol. V svojem poročilu pravi minister, da bi imela taka preuredba jako ugodne posledice, toliko glede ožjega sodelovanja med dijaki in profesorji kolikor glede utrditve discipline. Ako bodo dijaki soudeleženi pri vodstvu — pravi Anile —, tedaj bodo spoznali, da je marsikateri ukrep rektorata, ki ga dijaštvo odklanja, upravičen.

Fašisti pretepli in ranili tri komuniste.

RIM, 9. Iz Tivolija poročajo: Včeraj popoldne okoli 4 je napadla gruča fašistov v ulici Trevio profesorja Multinedduja in dva njegova spremljevalca. Fašisti so vse tri komuniste pretepli in ranili. Oblastvo je dalo aretirati tri fašiste. Delavstvo je proglasilo protestno stavko.

Jugoslavija

Stalna povrnitev jugoslovenskega finančnega ministra iz Genove

BEGRAD, 9. Finančni minister dr. Kumanudi je v soboto z ekspresom prispel iz Genove v Beograd. Finančni minister se več ne povrne na genovsko konferenco. Včeraj je prevzel od svojega namestnika notranjega ministra dr. Voje Marinkovića vodstvo svojega resorta. Z njim je dalje konferiral o stanju pogajanj glede najetja zunanega posojila. Izmenjane so bile misli o uspehih pogajanj, ki jih je vodil v Genovi, z druge strani pa vlada poda poročilo o posojilnih ponudbah, ki so dosepele neposredno. Pričakovati je, da se vprašanje sprejetja kreditne ponudbe reši tekom dveh ali treh dni.

V sindikatu onih ameriških bank, ki so predložile vladi posojilno ponudbo do zneska 100 milijonov dolarjev, se nahaja tudi velika newyorška banka National City Bank. Tej banki predseduje znani ameriški finančnik Vanderlip, ki posluje sedaj v Genovi kot ameriški opazovalec genovske konference. Kakor znano, je Vanderlip svoječasno prepotoval vse države Srednje Evrope ter se povsod na merodajnem mestu informiral o finančnem položaju in o finančni moči dotičnih držav. V splošnem je med tem ameriškim sindikatom in jugoslovensko državo prišlo do soglasja. Plačilni rok posojila je določen na 40 let. Emisijski kurz 87 proti 8% obrestim. V gotovini se izplača 30 milijonov dolarjev v svrhu gradnje novih železnic, ki naj bi tvorile potem posojilno garancijo. Sindikat je odstopil od garancije od strani monopolne uprave

Potek italijanske-jugoslovenskih pogajanj Nasvet Lloyd Georgea

Včeraj popoldne so obiskali Lloyd Georgea jugoslovenski in italijanski zastopniki, ki se pogajajo o primembu rapalske pogodbe. Eni kakor drugi so obrazložili angleškemu ministrskemu predsedniku svoje vidike. Lloyd George je sicer pri poznal razliko v stališču, toda po njegovem mnenju ta razlika nikakor ni nepremostljiva. Nato je svetoval, naj se pritegnejo k razpravam večaki.

Se isti dan popoldne so se sestali v kraljevi palači Ninčić, Antonijević, Giannini, Castelli, Scialoja ter dva uradnika iz angleškega vnanjega ministrstva. Izid razgovora ni znan.

Francija

Predsednik republike Millerand se vrnil v Pariz.

PARIZ, 9. Danes ob 9.30 se je vrnil predsednik francoske republike Millerand s svojega potovanja po severni Afriki.

Anglija

Chamberlain demantira vesti »Timesa« o pretrganju stikov med Anglijo in Francijo

LONDON, 9. Včerajšnji »Times« je poročal iz Genove, da je Lloyd George dal Barthouju na znanje, naj smatra angleško-francoski sporazum za končanega. Dalje pravi »Times«, da je Lloyd George Barthouju ironično svetoval, naj se obrne na Belgijo, ako hoče doseči, da bo kd podpiral francosko politiko. Na koncu dostavlja dopisnik, da so vsi člani angleške delegacije, v prvi vrsti Lord Birkenhead, pritiskali na Lloyd Georgea, naj pretrže stike s Francijo.

S temi trditvami »Timesovega« dopisnika se je pečal Chamberlain v dolni zbornici. Poročal je, da je takoj seznanil Lloyd Georgea s pisanjem »Timesa« ter da je prejel tudi že odgovor, s katerim mu Lloyd George narača, naj v imenu vlade izjavi, da je vse, kar piše »Times«, gola hudobija in nesramna izmišljotina. Lloyd Georgejev dementi podpira tudi Lord Birkenhead. Zbornica je vzela vladno izjavo z zadoščenjem na znanje.

Isti dopisnik poroča »Timesu«, da je v zadnjih dneh italijanska delegacija občutno krenila v drugo smer. Dočim je doslej istovelila svoje zadržanje z angleškim, kaže danes, kot bi bila dala italijanskemu tisku navodilo, naj ne komentira preostro za držanja Francije

Napadi na «Times» v zbornici
LONDON, 9. Dolina zbornica. Odgovarjajoč na neko interpelacijo glede nedavnega dogovora med rimsko in carigradsko vlado je rekel Chamberlain: Ta dogovor nikakor ne bo oviral zavezništva pri njihovem delu za sistemizacijo položaja v Mali Aziji. Bolj natančno bom odgovoril tedaj, ko mi bodo znane podrobnosti pogodbe.

Na drugo interpelacijo je odgovoril, da ne ve, kdaj se povrne angleška delegacija iz Genove.

Na interpelacijo o koncesijah danih s strani Rusije nemški trditi Krupp, je Chamberlain izjavil, da mu znajo teh koncesij ni znan. Ravnotako tudi ne ve, ali je diplomatski zastopnik Nemčije v Rusiji neki bivši višji uradnik v Kruppovih tovarnah. Foreign Office se bo informiral. O vest, po kateri bi dobil neki nemški sindikat izkoriščanje industrije in nafte v Ukrajini, nič ne ve.

Na interpelacijo Lorda Roberta Cecilia je Chamberlain odgovoril: «Times» sicer minister ni mogel še dobiti, toda prejel je izveček iz izjav tega lista ter mi je takoj naročil, naj jih kot zlobne demontiram. Ne morem razumeti, radi kakšnega interesa in v kak namen se angleški list v času velike mednarodne konference, in sicer skozi od njenega začetka pa do danes, zavestno posveča objavljajući netočnih vesti. Poročilo v «Timesu» pravi namreč, da je ententa med Anglijo in Francijo končana, da je Angliji svobodno gojiti druga prijateljstva, da je angleški narod sovražen Francozom in polno drugih bedastosti vrste. Horton Griffith je vprašal Chamberlaina: «Ali vam je znano, da se nahaja urednik «Timesa» v francoskem glavnem kvartirju v Genovi, in sicer že od vsega početka konference?» Chamberlain je odgovoril: «Mislim, da je tako. Urednik «Timesa» prav gotovo ni prišel v določeno točko, ki bi bila pooblaščenca, da govori v našem imenu.» Will Thorne je zahteval: «Ima vlada sredstva, da postavi tega gospoda in njegov list pred določeno zbornico, da mu izreče ministrski predsednik grajo?» Na to vprašanje ni nihče nicesar odgovoril. Labouristi so klicali: «Zakaj ne? Vi mečete delavce iz veliko manjših razlogov v ječo!»

Državljanska vojna na Irskem
LONDON, 9. Vstaške čete so se nasiloma polastile hiše polkovnika Prettigmana Newmana v Corku, člana irskega parlamenta. V Dublinu je vdrla gruča oboroženih ljudi v tovarno tobaka. V raznih krajih severne Irske je bilo izvršenih več atentatov. Državljanska gverila zavzema ponekod skrajno grozovite oblike. Nekega mladeniča z njegovim stricem vred so oboroženi četniki ugrabili in ju odpeljali iz hiše Pozneje so našli oba nesrečnika mrtva. Mladenič je ležal mrtev čez pot in je bil prestreljen od petih krogel, medtem ko so strica našli v nekem jarku. Bil je naravnost ver preretetan od nešteti krogel. V nekem drugem mestu je neki vstaški ustrelil pri belem dnevu nekega gostilničarja in potem zbežal iz gostilne.

Dnevne vesti
JAVEN SHOD. Prihodno nedeljo, 14. t. m., se bo vršil javen ljudski shod v Trnovem v dvorani gosp. Zajca v svrhu protesta proti kršenju jezikovnih pravic našega ljudstva. Začetek ob 11. dopoldne.

Svobodna luka in svetovalec Samaja. Tudi tržaški občinski svet se je v svoji seji dne 6. maja po dolgi razpravi enoglasno izjavil za uvedbo svobodne luke. Le par svetovalcev se je vzdržalo glasovanja. Odločno proti je pa nastopil edini svetovalec Samaja v dolgem govoru. Trdil je, da taka uvedba ne le da ne bo nič koristila, marveč da bo imela razne zle posledice za mesto in za državo. Boji se zlasti, da bi svobodna luka odtujila mesto državi gospodarsko in politično, mesto da bi se zili v eno. Želel bi, da bi že enkrat prišli do zavesti, da smo res «italianamente» odrešeni! Mesto tolikih odredb in ukrepov, ki prihajajo dnevno drug za drugim, naj bi slednjič prišel en edini zakon, ki bi povedal enostavno: «Združeni ste z Italijo popolnoma!» — Uboji g. Samaja se torej še vedno ne čuti dovolj v Italijo! Zato ne more, pa ne more — kakor je izrecno rekel — tudi tistih, ki se zavzemajo za «tiste avtonomije!» Trst naj se popolnoma — gospodarsko in zakonomajno — stisne v okvir ostale države. Za to svojo željo pa je podal še neko posebno — zares posebno razlogo. V strahu je namreč za življenje in blagor trditi iz Italije! Kako bi mogel potem — je rekel — Borsalino prodajati v Trstu svoje klobuke? Kako naj bi kak tržaški trgovec

(seveda iz kraljestva), ki je udeležen pri kakih tovarnih v Milanu, dovažal svoje blago v Trst? Ali niso to argumenti, ki morajo vsem navdušencem za svobodno luko kar vzeti sapo? Drugi navadni ljudje, ki ne iščejo svoje sreče kje tam gori v oblakih, marveč na trdih tleh resničnih potreb, sčijo seveda nekoliko drugače. Menijo namreč: prvič, da gre sedaj za rešitev Trsta iz sedanjega obupnega položaja, v drugo pa, da gre pri tem najprej za vzpostavlo domače tržaške trgovine, za to, da pride tržaški trgovec zopet do sape! — G. Samaja nam je dober znanec že iz prejšnjega občinskega zastopa v predvojni dobi. Vedno je bil nekak «enfant terrible» nekdanje vladajoče liberalne stranke. Kaj rada mu je razumnost pobegnila z njegovim vročim ultranacionalističnim temperamentom! Vsekdar je bil med najglasnejšimi in najmanj modrimi pri vsaki demonstraciji večine proti slovenski manjšini. Če mu ni zadoščala beseda, pa jo je podkrepil z izdatno in značilno kretnjo. Tedaj je bil vedno v večini. To pot pa je ostal v sijajni — osamljenosti. Dobri mu prijatelji «Piccolo» je sicer zagotovil, da je vsa zbornica z napeto pozornostjo poslušala njegova izvajanja, ali glasovala ni po njegovi volji. Ni čudo torej, da se mož še vedno ne čuti dovolj odrešenega!

Kaprice naše slavne pošte. Poglavlje o zapostavljanju našega jezika po naših poštah postaja čedalje bolj sramotno. Razveljavljajo se poštne nakaznice, naslovi na pismih, vrača se oboje, oziroma meče v koš. O važnosti pravilnega in hitrega poslovanja pošt v modernem življenju smo obširno govorili preteklo nedeljo v uvodnem članku, kjer smo tudi povedali, kakšne pogubne posledice ima posebno za moderno gospodarsko življenje vsak tudi najmanjši nered v odpravljanju pošt nih pošiljav. Naše poštne ravnanjstvo se tega dejstva ne zaveda. Čul javno odgovornosti je popolnoma izgubil iz src visokih pošt nih gospodov. Mesto tega čuta, brez katerega je državni uradnik le zopern parasit najgršje vrste, so se začele uveljavljati tudi uradne kaprice. Neki naš človek na deželi je dobil pred kratkim od goriškega deželnege odbora plačilni nalog za 80 lir deželne užitnine. K plačilnemu nalogu je bila priložena tudi pošt na nakaznica. Prizadeži davkoplačevalec je izpolnil nakaznico v italijanskem in slovenskem jeziku, t. j. napisal je znesek v obeh jezikah, in sicer zgoraj v italijanskem, spodaj v slovenskem jeziku. Naš davkoplačevalec je oddal pismo — nakaznico in denar. Na njegovo veliko začudenje pa mu prinese pismo — drugi dan nakaznico in denar nazaj s pripombo, da je pošta noče sprejeti, ker je napisan znesek tudi v slovenskem jeziku! Torej gospodim ni še zadosti, da je znesek na pošt ni nakaznici napisan v italijanskem jeziku, temveč zahtevajo, da mora biti napisani samo v italijanskem jeziku!

In tako se je očitno protizakonitemu postopanju poštne komisariata pridružila še kaprica. Le tako naprej, gospodje! Tista tajna organizacija, ki s svojo nevidno roko vodi nemisljeno borbo proti gospodarski obnovitvi Trsta in cele dežele, vam bo gotovo izposlovala visoko odlikovanje. In zaslužite ga, kajti s svojim «uradovanjem» in s tem, da ste s svojimi «naredbami» naše nekdanje vzorne pošte popolnoma pokvarili, ste postali najnevarnejši škodljivci dobrega imena Trsta in najboljše zavzniki nevidne protijulijске zarote. Altrouche preprečevanje neljubih pomot pri vročevanju pošiljav!

Pribojčki v prid državnim upokojencem. Ministrski svet je sklenil na eni zadnjih sej, da se dovoli vsem državnim upokojencem novih pokrajin 70 oziroma 40 lir draginjske doliade na mesec. Doklada se bo računala od 1. decembra 1921. dalje.

Učiteljski izpiti. Naučno ministrstvo je odredilo, da se imajo sklicati izpraševalne komisije za učiteljske izpite. Sposobnostni izpiti za poučevanje na ljudskih šolah s slovenskim jezikom se bodo vršili v Tolminu, a za šole s hrvatskim učnim jezikom v Opatiji. Izpraševalne komisije samo bodo naznanile, kdaj se bodo izpiti vršili. Prošnje za pripravitelje k izpitu se vlagajo na naslov izpraševalnih komisij in sicer potom okrajnih šolskih svetov. Prošnje morajo biti pisane na kolikovanem papirju 2 lir, a zraven tega jim je treba priložiti: 1. kratek opis napravljnih šol, 2. zrelnostno izpričevalo kakšnega učiteljskega; 3. potrdilo o dvoletni praksi na kakšni javni ljudski šoli ali kakšni zasebni ljudski šoli s pravico javnosti. Prošilci, ki se ne želijo na kakšni zasebni šoli, bodo morali priložiti zraven omenjenih listin tudi izpričevalo o telesni sposobnosti za učiteljsko službo. To izpričevalo mora biti izdano po kakem uradnem zdravniku. Kandidati, ki so bili v zadnji izpitni dobi zavrnjeni, morajo ponovljati izpit pred isto komisijo, pred katero so bili zavrnjeni.

Z vprašanjem zaštite manjšin se bavi tudi glasilo južnotiroških Nemcev. Njegova izvajanja podajajo popoln dokaz o dolžnosti države, da pripravi in dobrohotno postopa na pram drugorodni manjšini. So torej v polnem skladu z izvajanjem v našem članku pod naslovom: «Dolžnosti naprav manjšinam.»

Mirovne pogodbe so — tako začenja — ustvarile veliko zla. V slepi nespetosti so razdile gospodarsko enotnost Evrope. Odrgele so tudi narodne odlomke od skupnosti in so s tem zastrupile tudi duševno in kulturno

koj po prihodu v Goo. Toda Kranc je resno odgovoril: «Filip, če dva dni me obhaja slutnja, da ne bom videl nikoli tega mesta.»

«Ali vam je slabo, Kranc?», je vprašal Filip.

«Ne; zdrav sem na telesu in na duhu. Sicer sem se skušal otresti temnih misli, toda zaman. Neki svaleti glas mi pravi, da ne bom več dolgo ostal pri vas. Prosil bi vas nečesa. S seboj imam denar, ki vam pride lahko prav; storite mi uslugo in ga vzemite in shranite pri sebi.»

«O, kaj govorite Kranc! —

«Ne, ne, Filip, resno govorim! Ali niste imeli tudi vi svoja znamenja — zakaj jih ne bi imel jaz? Saj veste, da ne poznam strahu in da mi je smrt nekaj navadnega; toda vstaja mi vedno jasnejša slutnja, ki mi pravi naj se začnem pripravljati za drugi svet. Naj bo. Dovolj dolgo sem živel in brez boleti bom zapustil to dolino solz, čeprav mi je — priznam — težko ločiti se od vas in Amine, od dveh edinih bitij, ki sem jih našel v življenju.»

«Ali ne leži morda vzrok v prevelikih naporih in izmučenosti zadnjih dni, Kranc? Pomislite le kaj sva vse pretrpela. Saj to zadostuje, da ubiia duha. Le verjemite mi, dragi

prijatelj, da je tako in nič drugega.»

«O, da bi bilo tako, toda tega ne verujem. S slutnjo, da bom odpotoval v kraje, ki so smrtniku nedostopni, je zvezano neko čudno vesele, ki izvira iz daljav.»

«In to bi bilo?»

«Sam ne vem dobro kako bi povedal, toda čutim, da je v zvezi z vami in Aminom. Sanjal sem, kako sta se vidva zopet sšla. Toda zdi se mi, da mi je bil del vajine bodočnosti zakrit in vprašal sem se: ali ne smem videti, kaj je za onim zastorom? — In nevidno bitje se je oglasilo: «Ne, bil bi nesrečen. Predno se ono zgodi, te ne bo več! In zahvalil sem se nebu in se vdal.»

«To so le prikazni prenapete, bozne domišljije, Kranc. Brez dvoma bom moral prestati še mnogo, toda čemu neki bi morala trpeti še Amine, ona, ki je mlada, cvetoča; ali ji ne bo usojena visoka starost in zdravje? O, le pomirite se, jutri bo vam bolje.»

«Mogoče», je odvrnil Kranc, «toda vseeno vzemite denar. Če se motim in če dospesva oba v kraj najinega potovanja, mi boste pa dali denar nazaj, je pripomnil Kranc in se trudno nasmehljaj, «toda voden nima zmanjkuj in poiskati morava kak potoček na obali.»

skupnost Evrope. Silno gaalo o samoodlobi narodov, s katerim se je opravilevala velika vojna, se je izkazala kot prava večja za izmučene narode in veliki deli narodov so se odtrgali od matice in se priključili drugim državam, tujim jim kulturno, politično in gospodarsko. Vendar niso imeli zmagovalci mirne vesti pri narekovanju mirovnih pogodb. Čutilo, da odtrgani narodi vendar niso bili le kake šahove figure, marveč živa bitja, ki svojih narodnih osebnosti ne odlagajo s sebe kakor umazano srajco, marveč jih hočejo braniti do skrajnosti. Zato so v pogodbah s primernimi določbami poskrbeli za takomerenovano zaščito manjšin. Le ena država ni hotela sprejeti tih določb za zaščito priključenih ji ljudstev. To je bila Italija. Menila je, da njen ugled in njene liberalne tradicije nudijo dovolj jamstva za njene manjšine. — Vzburila pa se je še neka druga vest pri moških, ki so imeli srca za razcepljene narode in ki so se zavedali velikih političnih nevarnosti vsled te razcepitve. Ustanovili so «Zvezo narodov», ki naj mirnim potom reši vprašanje zaštite manjšin v prizadejih država. Tudi južni Tirol je predložil svoje priče. Nismo sami. Vest Evrope, ki so jo z mirovnimi pogodbami omamili, se začela gibati, tako da smemo z zaupanjem gledati v bodočnost. Tema se umika — postaja svetlejša!

Knjižnica za invalide. Knjižnica, katero misli politično društvo izdati za invalide, bo v kratkem dovršena, z izdajo se bo pa moralo še počakati, ker se pričakuje v korist invalidom bivše avstroogrške armade še en odlok, katerega bomo objavili tudi v knjižnici. Ta odlok pa ni še izšel. Tozadevno se je informiral v Rimu gosp. poslanec dr. Wilfan. Odlok je že pripravljen in manjkajo le še nekatere formalnosti. Upajmo, da bo v kratkem objavljen.

Razpis štipendije. Občinski urad javlja: Za šolsko leto 1921—22. se ima podeliti štipendija v znesku 200 lir iz ustanove Andreja Kovačiča. Štipendija se podeli revnemu dijaku katoliške vere, kateri je rojen od staršev, ki stanujejo v Borkovljah ter obiskuje kako realno ali licealno gimnazijo v Trstu. Ako bi bilo vrednih prosilcev od staršev, ki stanujejo v Borkovljah, se štipendija podeli revnemu mladeniču katoliške vere, ki ima domovinsko pravico v tržaški občini ter obiskuje trgovsko ali navtično akademijo ali enega izmed gori omenjenih šolskih zavodov v Trstu. Prošnje, katerim je treba priložiti krstni list, domovnico, ubožni list, šolsko izpričevalo zadnjega leta in potrdilo, da stanuje prosilčeva družina Borkovljah, naj se pošljejo na občinski urad v Trstu do 20. maja t. l.

Iz tržaškega življenja
Poskušeni umor in poskušeni samomor v hotelu Vanoli. Včeraj, ko je odbila ura v stolpu mestne palače polдне, se je odigrala v elegantni zakonski sobi št. 9 v hotelu Vanoli na trgu dell'Unita ljubzenska žaložnja: mlad, neoznežen poročnik je pogljal poročeni ženi — njegovi ljubimki krogljo iz samokresa v prsa, nato je nameril samokres proti sebi in si pogljal krogljo v prsa, v smeri proti srcu.

O tem dogodku je izvedel naš kronist naslednje:

Dne 2. t. m. se je pojavil v hotelu Vanoli mlad poročnik Spremljala ga je elegantna oblečena ženska; navidezno njegova žena. — Imate, prosim kako zakonsko sobo — po možnosti v prvem nadstropju — prosto? — je vprašal prišlec uslužbenca, ki vodi seznam tujev.

— Da, gospod. V prvem nadstropju imate zakonsko sobo na razpolago — je odgovoril uslužbenec in je nato poklical k sebi tovariša, kateremu je naročil, naj pelje gosta v zakonsko sobo št. 9 — v prvem nadstropju, — da si jo ogledata. Poročnik in njegova spremljevalka sta bila s sobo prav zadovoljna. Zato sta se dala tudi vpisati v seznam tujev. Njega so zapisali za Lovrenca Cappanija, poročnika pri 64. infanterijskem polku v Puli, njo pa za njegovo ženo Elzo, stanujočo v Puli v ulici Inghilterra št. 12. Oba sta prišla iz Pule v naše mesto dan preje. Po kaj sta prišla, ni znano. Vendar pa se domneva, da sta prišla v Trst, da bi tu v miru umrli.

Bilo je včeraj. Ravnekar je odzvojnol poldan. Tedaj so slišali nekateri uslužbenci v hotelu Vanoli dva strela, ki sta prihajala iz zakonske sobe št. 9, kjer sta bila nastanjena goriomenjena tuja. V tem hipu je bil ves hotel pa nožah: gostje so prestrašeni planili iz sob na stopnice in se radovedno povpraševali, kaj se je zgodilo, uslužbenec so se pa gnetli pred zaprti zakonsko sobo št. 9; eni so skušali vdreti v sobo, drugi so pa bili zvrzani samo za nadlego. Pa trenutkov pozneje se je posrečilo uslužbenec vdreti v sobo. Tedaj se jim je nudil sledeči prizor: na postelji sta ležala poročnik in ženska. Iz prs juna je curjela kri. Vzdihovala sta globoko. Na nočni omarici je ležal samokres in kup pisem. Ena so bila naslovljena na nekega majorja, druga na mater od Elze itd.

Kmalu po dogodku je prišlo na lice mesta policijsko oblastvo in resilna postaja. Ranjenec je bil odpeljan v vojaško bolnišnico, ranjenka pa v mestno. Pozneje se je izvedelo, da ni bila Elza njegova žena, temveč ljubimka. Imenuje se: Elza Wahl, poročena Velshirsch. Stara je 22 let. Stanje Elze je opasno, dočim ni stanje poročnika težko, vendar pa nevarno. Vzroki, ki so dovedli poročnika in Velshirschevo do tega koraka, so naslednji: Ženska je zamenjala moža. Ljubimkova je z gori omenjenim poročnikom. Ker pa niso dopustile okoliščine, da bi se kedaj združila, sta sklenila umreti.

Podlistek
KAPITAN MARRYAT
Leteci Holandec
Roman (135)

Dvaindvajsetega dne sta naša pustolovca zagledala visoko planoto Sumatre. Ker nista opazila nobene ladje, sta sklenila nadaljevati svojo smer in skušati priti v Puno Penang, ki sta z ugodnim vetrom upala doseči v sedmih ali osmih dneh. Pod pripekajem solnca sta tako zagorela, da bi jo človek sodeč po njihovih dolgih bradah in mohamedanskih oblekah imel čisto lahko za domačina. Ves dan sta bila izpostavljena pekočim solničnim žarkom, in na večer sta se vlegla in zaspala v nočni rosi, ne da bi jima to kaj škodovalo.

Toda nekaj dni potem, ko je Kranc povedal svojemu prijatelju mračno povest svoje prošlosti se je prvi udal zamisljenosti in mračnjastvu. Njegova prejšnja vednost in duševna gibčnost sta izgubili in Filip ga je često spraševal po vzroku. Ko sta zadržala v zaliv je naš junak razpredal načrte, ki se jih namerava lotiti ta-

Separski «inženir». Pred včerajšnjim bil aretiran na Goldonijem trgu neki Vladimir Tomšič, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni št. 145. Možakar ima namreč na vesti sleparijo, ki presega 4000 lir. Te denarce si je prislužil v okolici med ljudstvom. Šlo je za električne napeljave katerih izvršitev je tikek prevzemal tudi po krajih, kjer... sploh ni nikakega električnega toka. Klatil se je med drugim tudi po Dolini, kamor je hotel napeljati električni tok iz — Soče.

Aretiran krivec roparskega napada. Včeraj ponoči je bil aretiran v starem mestu neki Josip Cresumir, brez stalnega bivališča. Na vesti ima roparski napad, katerega je izvršil 1. l. v ulici Felice Venezian.

Radi tatvine so bile včeraj aretirane naslednje osebe Josip Jesca, stanujoč v ulici Naval št. 39, Gofredo Ambrosotti, brez stalnega bivališča in služkinja Cecilija Veliach.

Neznani zlikovec je odnesel Ivanu Curupiju, stanujočemu v ulici Domenico Rossetti št. 6, zlatno cigaretno dozo, ki je vredna 4000 lir. Tatvina je bila izvršena na lesnem trgu pod Škednjem.

Vesti z Goriškega
Gorica. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi dne 17. t. m. (sreda) svoj prvi letošnji koncert. Spored danes še ni natančno določen; toliko pa je gotovo, da bo pel moški zbor dve pesmi: Adamičevo «Francis» in Pirnatovo «Pomlad in jesen», mešani zbor pa nekatere koroške narodne pesmi, Lajovčev «Kišo», ki nam je znana iz zadnjega učiteljskega koncerta, Sattnerjevo «O nevihti» in večjo izvorno skladbo našega komponista in pevovodje gosp. Emila Komela. Poleg tega nastopi z eno pesmijo ženski zbor in istoklat z eno točko moški oktet. Tiskano besedilo pevskih točk bo na razpolago.

Poljubinj. «Zrtev alkohola». Pretekli mesec je zablavl v vasi Poljubinju neki Franc Bukovec. Odpeljal so ga na rešilno postajo za umobolne v Tolmin in potem kmalu v Gorico v blazinico.

Fant je baže strašno pil alkoholne pijače in v njih utopil svojo pamet. Torej zopet nesrečna žrtev alkohola! Te dni so brojavili iz goriške blazinice, da je dotični nesrečnik pobegnil iz blazinice.

Grozil je, da bo doma ubil mater in sestro! Slavno občinstvo se prosi, da naznani nesrečnika, ako bi ga kdo kje videl, na tolmnsko orožniško postajo. Fant ima rumene lasje, pegast obraz, je srednje velike rasti, rjavih oči in šantav na eno nogo.

Skolije pri Divači. V nedeljo dne 7. t. m. smo obhajali pri nas vsakoletno običajno cerkveno žegnanje. Tudi letos smo zaklali običajnega «Raka», kateri je bil dobro rejten, ter ga razdelili med občane. Na vabilo g. Jakoba Duja in njegove cenjene gospe Roze se nas je zbrala lepa družba na «Raka». Pri kozarcu rujnega vinca se ni pozabilo na naše koristne kulturne organizacije. Nabil se je za CMD skromen dar L 52.—.

DAROV
Za «Org. oskrbnih vojnih sirot» so darovali: dr. A. Pavlica L 20.—, Bog poplačaj! (Denar hrani tajnika)

Gospodarstvo
Modra galica po L 250, žeplo ventilirano po L — 90 se dobi pri Tržaški kmetijski družbi v Trstu, Via Fabio Filzi 10.

— Zetev v Jugoslaviji kaže dobro. Iz Belgrada poročajo: Trajno ugodno vreme obeta dobro zetev. To je razvedno tudi iz zadnjega poročila poljedelskega ministrstva o stanju setve.

Borzna poročila.

Trst, dne 9. maja 1922.

adrianska banka	130
Cosulich	259
Dalmatia	260
Gerolmich	1600
Libera Trieste	428
Lloyd	1270
Lussino	700
Martinioli	168
Oceanica	185
Premuda	375
Tripcovich	260
Ampele	592
Cement Dalmatia	310
Cement Spalato	272

Tuja valuta na tržaškem trgu:

ogrsko kruno	2.40	2.50
avstrijsko-nemške kruno	26.—	29
čehoslovaške kruno	36.10	36.65
dinarji	27.—	27.50
lejl	13.25	14.—
marke	6.40	7.15
dolarji	18.60	18.80
francoski franki	171.25	172.—
švicarski franki	362.—	365.—
angleški funti papirnati	83.25	83.75
angleški funti, zlati	91.25	93.25
napoleoni	73.—	73.50

Mali oglasi
ISCEM deklico do polдне. Dobi kosilo. Via Foscolo 25, III. 932

KOZA, ki bo imela konca maja mladica se prodaj. Rocol Kalaja št. 384, Peternel. 934

KUPUJEM vreče vsake vrste. Jakob Margon, via Solitario 21. 935

NOVE POSTELJE L 60.—, vzmeti 55.—, žimnice 40.—, volnene 95.—, nočne omarice, umivalniki, chiffoniers, omare po zmernih cenah v ulici Fonderia 3. 936

POPOLNA SOBA za L 600.—, drugi 950.—, brestova L 1500.— se prodajo v ulici Fonderia št. 3. 937

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema vsaki dan od 13—19. Via Udine 12, pt. 331

SIVALNI STROJ «Singer» police za trgovino, vse novo, proda Antonija Rebec, gostilna, Sežana 43. 930

POROČNA SOBA iz spaljenega, suhega bukovnega lesa, s psiho in tremi velikimi bruenimi stekli, se proda za L 1450.— druga, jesenova, polirana za L 1900. Cene znižane in brez konkurence. Turk, via Rossini 20. 931

SVINEC, med, staro, težko železo kupuje Branci & Sniderski, Trst, via della Tesa 16 47

KUPUJEM lito železo, baker, med, bron, cink velike kakor tudi majhne partije ter plačujem po najvišjih cenah. Mihevič, S. Francesco 10. 913

LEA dvignite pismo na pošti. 923

POZORI! Krone, korale, zlato, platina in zobje po najvišjih cenah plačuje edini groist Belli Vita, via Madonna 10, I. 16

DIPLOMATRANA babica sprejema porodnice na dom. Orel, via Udine 32, I. 544

ZDRAVILA za vse živinske bolezni, redilni prah, fluid itd. Lekarna v II. Bistrici. 28

VILA «PEPINA» na Opčinah št. 478 in hiša št. 398, se prodaja. Pojasnila v kavarni Besednjak, Opčine. 896

SOBICO, meblirano, zračno, išče pošten rekudec, najraje pri delavski družini ali osebi sami v Rojanu ali Via Udine. Naslov 906

Urarna in zlatarna
FRANCESCO BUDA
Trst, Via Scalfinata št. 1
sprejema vsakovrstna popravila. — Čepe vedno najnižje. 18

Kupuje srebrne kruno.
Pozor na naslov! Pozor na naslov!

Kaj hočemo!
Mi hočemo, da se vsepovsod po Jnlijski Krajini razširijo izborne testenine „PEKATETE“ ne le, ker so izbornega okusa, ampak ker se zelo nakuhajo in so vsled tega največnejša jed te vrste. 633

Samo na debelo za preprodajalce!
Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, čistilo za čevlje Brill, Ecla, Lift, različni glavniki, špaga, dišeča mila, krtače, vzmetne zaponke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. po dnevnih cenah. 71

GIACOMO LEVI, Trst, Via S. Nicolò 19

Velika zaloga vina, žganja in likerjev
JAKOB PERHAUC
ustanovljena leta 1878
Trst, via S. T. Xydias št. 6, telefon 1-36.

Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec in kranski slivovec.

Lasni izdelki: šumeča vina kakor šampanjec, šumeči istrski refošk Locrima Cristi in druga.

Specialiteta: Jajfji konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor pristani malinovec in drugi. (50)

Poljedelci!
Pri trvdki C. Leonardig, Gorica, via Carducci št. 12 (Gosposka ulica) pri treh Kronah dobite veliko zalogo prvovrstnih kos iz nemškega jekla po najzmernejših cenah. 310 Izredna prilika.

Tržaška zadruga delavcev
za majoliko in izdelovanje podov
reg. zadruga z o. z.
Trst, Via dell' Olmo št. 6.
PODRUŽNICI:
Gorica Monfalcone
Via Garibaldi št. 20 Via Friuli št. 614

Zaloga in delavnica majoličnih peči in štedilnikov.
Izbera majoličnih plošč za stene in keramičnih plošč za pode.
Prevzema se delo v okolici.

Pivo «Forst» MERAN
(Visoka Adiza)
Izboren in jako okusen izdelek, v sodčkih in steklenicah. — Postrežba na dom.
Zastopništvo in zaloga
F. VOLPICH, Trst, Via Lazzaretto vecchio 48
Telefon št. 707